

ЕФЕКТИВНІ ФОРМИ ТА МЕТОДИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Онлайн чи офлайн?

Онлайн (англ. Online, від англ. on line – «на лінії», «на зв'язку», «у мережі») – слово або частина складних слів, що позначає перебування в мережі, здійснення дій в Інтернеті в режимі реального часу.

Офлайн – не на зв'язку, поза мережею, неактивний.

Онлайн навчання – це отримання знань і навичок за допомогою комп'ютера або іншого гаджета, відімкненого до Інтернету. Це навчання в режимі «тут і зараз», опосередковане з'єднання.

Для такого навчання характерними є **два режими**:

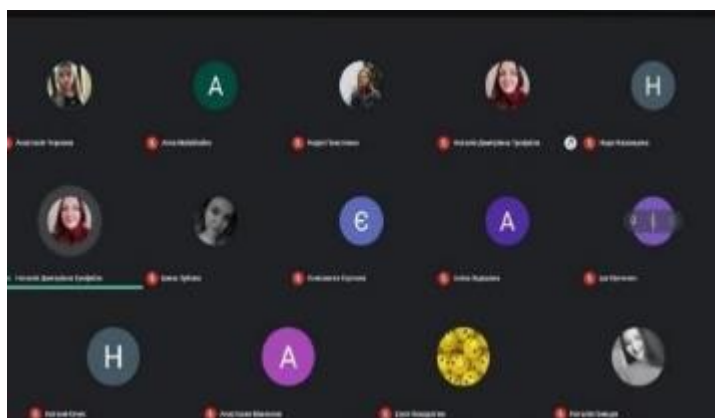
1. Синхронний (режим реального часу);
2. Асинхронний (опрацювання матеріалу виконується без участі педагога в довільному порядку).

Розглянемо синхронний режим

Засоби викладу матеріалу в синхронному режимі можуть мати різний характер використання. Все залежить від того, для чого вони потрібні.

Засоби розподіляються за групами

Першими є **відеоконференції**. Відповідно, конференції можна проводити в Zoom, Google Meet, дискорді та скайпі.

Discord 100+
Discord, Inc.
Discord is a free voice and text chat app for gamers to talk while playing or make new friends. It's available on PC, Mac, Linux, Android, and iOS.

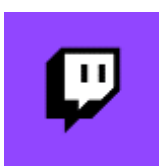
Back to top · No results for your search

Скрини екрана iPhone iPad

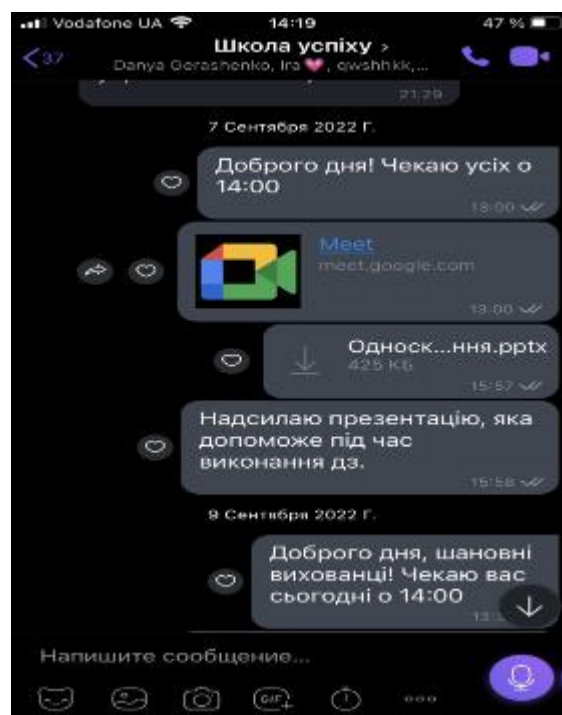
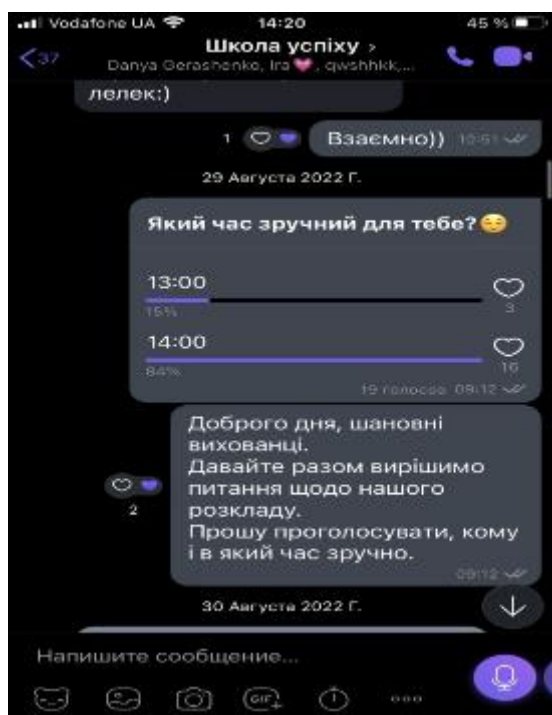
Стрімінг – це нове для вихованців та педагогів. Коли педагог транслює відповідно свою роботу на канал в мережі **You Tube** або **twitch**.

twitch – це нова платформа стрімінгу в реальному часі.

Робота в менеджері – це онлайн спілкування та використання чатів/спільнот.

В **вайбер** та **телеграм** можна використовувати не лише для інформування дітей та батьків щодо розкладу занять та домашніх завдань. Їх можна використовувати як для консультування вихованців в режимі реального часу, або проведення опитування. Можна створювати і опитування.

Наступною формою подачі матеріалу є **асинхронний режим**.

В асинхронному режимі всі форми діляться на 6 груп:

1. Інструменти Google;
2. Вебсайт (розробка власного сайту на відповідних платформах);
3. Онлайн тестування (Наурок, Всеосвіта Google Forms);
4. Навчальні платформи (Нова Школа, Вчи.UA, motific);
5. Відеоуроки;
6. Інтерактивна дошка Padlet.

Інструменти Google

Кооперація Google дає для дистанційного навчання досить багато цікавих інструментів. Серед них виділяємо 5 основних:

- Classroom;
- Сайти;
- Форми;
- Диск;
- You Tube.

Classroom – сервіс для організації онлайн навчання. Дає змогу педагогу повноцінно організувати освітній процес в умовах дистанційного навчання.

Google сайти – платформа для створення, розробки власної вебсторінки, яку можна зв'язати з більшістю сервісів компанії. Доцільно використовувати, якщо більшість вихованців не має спеціального акаунта для роботи в попередньому додатку.

Необхідно створити сайт, наповнити його інформацією і для доступу до інформації для всіх файлів, які ви публікуєте не потрібно використовувати обліковий запис Google. Вихованці переглядають її як звичайну вебсторінку.

Google форми – інструмент для створення тестування з предметів визначених освітньою програмою, з автоматизованою перевіркою та оцінюванням рівня володіння знань.

Google диск – інструмент для накопичення навчальних матеріалів (текстових документів, презентацій тощо) і надання для них необмеженого доступу. Саме в Google диск можна відвантажувати підручники, власні відео розробки, власні карти, ментальні мапи тощо. Можна на них давати посилання, щоб вихованці користувалися ними під час дистанційного навчання.

YouTube – сервіс для публікації відеоуроків створених на основі презентацій, слайд-шоу чи відеоряду.

Вебсайти – (розробка власного сайту на відповідних платформах).

Розробка власного вебсайту може створюватись на 4 платформах:

- Сайти Google;
- Moodle LMS;
- WIX;
- Blogger.

Користувачі сайту можуть працювати разом. Додавати інформацію з інших додатків Google: документи, календар, YouTube. Творець сайту може запрошувати інших користувачів для спільної роботи над сайтом, контролювати їх доступ до матеріалів.

Наступна платформа Moodle LMS, система управління навчанням з відкритим вихідним кодом, якою користуються сотні мільйонів вихованців у всьому світі, є серцем найнастроєнішого та найнадійнішого в світі рішення для навчання в Інтернеті. Гнучкий та настановлений Moodle – це ваша наскрізна платформа навчання.

Платформа WIX – проєктує і будує якісні сайти нового масштабу. З конструктором сайтів WIX можливо все: демонстрація робіт, створення блогу. Розробляйте професійні вебдодатки без серверів та програмування. Управляйте усім контентом з вбудованих баз даних. А ще у вас є повна дизайнерська незалежність від Редактора WIX.

Наступна платформа Blogger – хостинг, для створення та ведення власного блогу. Публікації фото, відео, дописів. Має просту та досить зручну панель для роботи. Частина функцій дуже схожа з функціями програмного забезпечення Microsoft Office. Підходить для формування сторінок з навчальних предметів з інформаційним наповненням.

Blogger має більше текстовий характер, тому прикріпити туди відео буде проблематично. Там ми можемо розписувати пояснення, прикріплювати малюнки, схеми та графічний матеріал.

Схарактеризуємо **навчальні платформи**.

По-перше, **Нова Школа** – це комплекси готових відеоуроків з предметів 1-11 класів. Уроки повні, поділені на частини. Користуватися відеоматеріалами можна в будь-якому порядку.

Ukrainer – платформа для природничого, народного дослідження України. Віртуальні подорожі.

Dualingo – платформа для вивчення та вдосконалення англійської мови.

EDUC.COM.UA – портал з базою завдань для початкової ланки навчання.

Онлайн тестування Google Form. Нам відомо три платформи:

В Google формі ми створюємо тести самостійно. Все накопичення та база знань використовуються ваші. Доступ надається відповідно до посилання. Іде автоматичний підрахунок усіх балів відповідно заданих параметрів. І розподіл вихованців відбувається за їхніми балами.

Наступна платформа для онлайн тестування **Всеосвіта**. Існує певна класифікація за класами, також можна використовувати вже готові тести, додаючи їх на свою сторінку.

Потрібною також буде платформа **Наурок**, але перед тим, як почати працювати, необхідно пройти спеціальну сертифікацію, яка складається з 5 завдань. Принцип роботи такий самий, як на Всеосвіта та Google форма.

Інтерактивна дошка **Padle**.

Padlet – мультимедійний ресурс для створення, спільного редагування та зберігання інформації. Це віртуальна стіна, на яку можна прикріплювати фото, файли, посилання на сторінки Інтернет, замітки. Це може бути приватний проєкт стіна, модерована стіна з кількома учасниками, які будуть заповнювати її інформацією або доступним для читання та редагування будь-яким користувачем майданчик для обміну інформацією. Щоб створити повідомлення, достатньо двічі клацнути мишею по дошці.

У віконці, яке відкриється, можна записати своє ім'я, вставити свою фотографію, залишити свій коментар. На такій дошці працюють спільно. Тому той, хто створив її, надсилає повідомлення іншим учасникам проєкту, вводить їх електронні адреси та надає їм право писати на дошці або модерувати її.

Відеоуроки досить складна та цікава річ. Тож, як записати своє заняття або створити навчальний відеоролик, думає чи не кожен педагог. Це стає все більш популярним трендом серед українських педагогів. Насамперед відео дає можливість сприймати інформацію кількома каналами: візуальним та аудіальним. Оскільки це активізує різні ділянки кори головного мозку та сприяє утворенню більшої кількості нейронних зв'язків, матеріал засвоюється ефективніше. Отже, набагато краще вихованці сприймають ролик з поясненням, ніж сторінку та правило у підручнику.

Ще одна перевага відеозаписів – можливість повертатися в різні моменти викладу та повторювати незрозумілу чи забуту інформацію. Якщо частина інформації занадто нудна чи вже відома вихованцю, він може переходити до інших частин. Це дозволяє не тільки уникати непотрібних повторів та економити час, але й самостійно обирати обсяг матеріалу відповідно до наявного рівня знань.

Для створення відеоуроків, використовують спеціальні програми – Відеоредактори. Але перед тим, як почати створювати відео, потрібно мати уже готовий матеріал для відеоряду. Це можуть бути окремі фотографії, відзняті фрагменти пояснень, уривки мультфільмів чи фрагментів з відео користувачів які публікують свої відео. Створивши відеодоріжку, варто накласти на неї звук, в тому випадку, якщо раніше підібрані матеріали для відео уроку не мають аудіосупроводу. Як тільки все зроблено, варто почати режим конвертації відео. Саме так всі матеріали, які ви склали раніше, поєднуються в одне ціле та утворюють відеоурок.

Кінцевий продукт, тобто відеоурок можна завантажити на платформу файлообмінник, в хмарне середовище чи платформу YouTube, як роблять зараз більшість педагогів.

Дистанційне навчання – це сукупність технологій, що забезпечують доставку вихованцям основного обсягу навчального матеріалу, інтерактивна взаємодія педагогів та вихованців у процесі навчання, надання вихованцям можливості самостійної роботи з навчальними матеріалами.

Отже, онлайн-навчання та дистанційне навчання є синонімічними поняттями.

Розпочинати дистанційне навчання слід зі створення **комунікативного простору**. В центрі повинен стояти *навчальний предмет*, який педагог викладає. Педагог має обов'язково подбати про *мотивацію* вихованців, *потужність* завдань, *унаочнення* матеріалу, щоб завдання викликали *цікавість* та *інтерес* вихованців, *гнучкість* режиму роботи та *траєкторію навчання* вихованців, яку може укласти саме педагог.

Необхідно подбати і **про засоби навчання**. Критеріями вибору яких є:

- ✓ Відповідність віковій вихованців;
- ✓ Універсальність змісту та форми;
- ✓ Зрозумілість;
- ✓ Доступність.

Потрібно також пам'ятати певні **правила гри**:

- Посильність навчання;
- Індивідуалізація навчання;
- Особистісна траєкторія навчання.

Під час дистанційного навчання слід використовувати певні **технології навчання**:

- ✓ Навчання у співробітництві (collaborative learning);
- ✓ Технологія кооперативного навчання (Cooperative learning);
- ✓ Робота в кооперативних групах за методом jigsaw;
- ✓ Метод проєктів;
- ✓ Технологія перевернутої групи;
- ✓ Модульне навчання.

Існують певні **правила** організації дистанційного навчання, тобто розбиття навчального матеріалу на блоки:

- Тиждень – змістовний блок (відеоуроки, інтерактивні вправи до них, тест чи практичні вправи;
- По часу відео не більше 7-10 хвилин, а між кожним відео інтерактивна вправа;
- Індивідуальні або групові онлайн консультації за допомогою Google Meet (20 хвилин).

Педагоги VS вихованці

Кожен педагог мріє про вмотивованих вихованців з високим рівнем самоорганізації. Але, на жаль більшість вихованців не вміють самоорганізовуватися, відповідно – самостійно навчатися.

Отже, для вихованців важливим є:

- ✓ Контакт зі своїм педагогом;
- ✓ Синхронний режим навчання;
- ✓ В одному місці (одна платформа);
- ✓ Без перенавантаження.

Саме тому оптимальними **формами** та **методами** навчання є:

- Онлайн заняття;
- Запис занять (від власних педагогів, бо важлива відома вербальна й невербальна комунікація);
- Тест;
- Гра;
- Завдання.

Схарактеризуємо детально запис занять, або скринкаст.

Скринкаст англ. Screencast – цифровий відеозапис інформації, виведеної на екран комп'ютера, також відомий як video screen capture досл. «відео захоплення екрана». Часто супроводжується цифровими коментарями. Тобто,

відеозапис того, що відбувається на моніторі, з можливістю додавання звукового супроводу та коментарів педагога.

Скринкаст набагато практичніше, ніж текстовий опис, інструкція чи посібник, адже вихованці відразу бачать, як потрібно виконувати дії, про які йдеться у відеодемонстрації. Це дуже зручно, особливо зараз, в такий складний для всіх період, коли потрібно налаштувати й організувати ефективне дистанційне навчання. Для того, щоб ваш скринкаст був актуальним і вихованці додивилися його до кінця, потрібно, щоб відео не перевищувало 7 хвилин. Бо, саме стільки тримається увага вихованців. Тому вже з перших кадрів вихованці повинні зрозуміти для чого цей ролик, і обов'язково, перед тим як почати такий вид діяльності потрібно прописати для себе, що ви хочете говорити (донести), тобто необхідно вибрати саме основні моменти, які ви будете передавати.

Важливо! Не потрібно знімати відео довжиною в 40-45 хвилин, його ніхто не додивиться до кінця, тому потрібно, щоб це було коротко, зрозуміло та по суті.

Наразі існує дуже багато різноманітних програм для того, щоб створити скринкасти.

CamStudio – безкоштовна програма для запису всього, що відбувається на екрані монітора в файл AVI або SWF.

OBS Studio – безкоштовна програма для запису з відкритим вихідним кодом, предназначена для створення прямих ефірів та запису відеороликів.

UVScreenCamera – програма для захоплення екрана, запису дій користувача, створення навчальних відеороликів, презентацій.

Clip2Net – програма для створення скриншотів і захоплення відео з екрана та розміщення їх в Інтернеті.

FlashBack Express – це програма, призначена для запису зображення екрана монітора.

ShareX – це програма відео захоплення з відкритим вихідним кодом.

WebcamXP – це програма-відеореєстратор, яка дозволяє провести захоплення зображення з декількох джерел.

Ezvid – це безкоштовний інструмент для захоплення екрана з базовими можливостями обробки відео.

Виокремлюють такі **завдання** для самостійного опрацювання теми:

1. Опрацювання декількох джерел;
2. Формування інформаційно-цифрової компетентності;
3. Уміння вчитися впродовж життя.

Переваги та недоліки дистанційного навчання

Моніторингові дослідження підтверджують, що дистанційна освіта має більше негативні наслідки на результати навчання здобутків, і у вихованців молодшої ланки більші проблеми, аніж у старшої.

Вихованцям молодшої ланки насамперед, треба здобути вміння вчитися. А це дуже складно зробити дистанційно.

Причини невтішних результатів дистанційного навчання:

- ✓ Економічні можливості сімей;
- ✓ Рівень освіти батьків;
- ✓ Недостатній рівень контролю;
- ✓ Велика кількість вихованців у групі.

Переваги дистанційного навчання:

- Економія часу на дорогу до та від освітнього закладу;
- Зменшення навантаження на хребет;
- Навчання в зручний час та у зручному темпі.

Недоліки синхронного режиму:

- Відсутність або нестабільність інтернет-зв'язку;
- Недостатня кількість гаджетів у родині;
- Накладання розкладу занять у родинях з декількома дітьми.

Недоліки асинхронного режиму:

- Більш самостійна форма роботи;
- Передбачає більший контроль;
- Передбачає більшу відповідальність вихованця.

Прийоми та методи синхронної роботи у Google Meet та Zoom

Словесні методи навчання:

- Розповідь;
- Пояснення;
- Бесіда,
- Інструктаж.

Правила поведінки під час дистанційних занять:

- ✓ Під час мовлення педагога мікрофони мають бути вимкнені;
- ✓ Потрібно підняти руку або натиснути на долоньку, щоб почати говорити;

Що стосується практичних форм роботи, то під час синхронної взаємодії їхнє різноманіття дещо обмежене.

Практичні методи навчання:

- Вправи;
- Досліди;
- Експерименти;
- Практичні роботи.

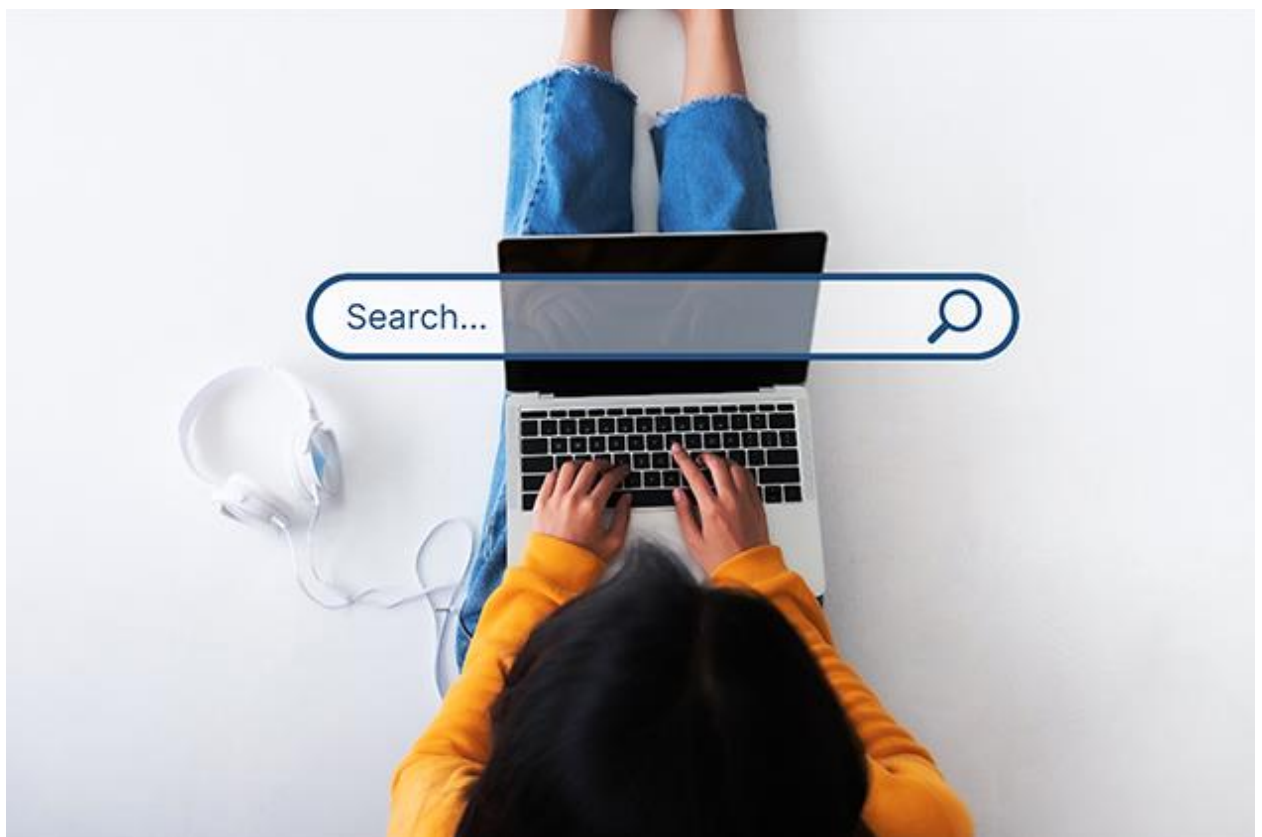
Форми роботи онлайн

Робота в групах – форма діяльності інтерактивного навчання. Застосовується у тих випадках, коли завдання вимагає саме спільної роботи. Групова форма організації роботи корисна для формування навичок дискутування.

Ще одна форма, яка урізноманітнить діяльність та подобається вихованцям – це **робота з чатом**. Використовуйте можливості чату в Google Meet та Zoom на будь-якому етапі заняття. Можна використати під час визначення емоційного стану вихованців. Наприклад, запропонувати вихованцям надіслати у чат смайлик, що найкраще описує їхній настрій у даний момент. Під час повідомлення теми чи вивчення нового матеріалу, відповідь на ребус

чи запитання педагога, дізнатися думку стосовно проблеми, можна все це зробити у чаті. Під час фізкультхвилинки для пальчиків, можете попросити вихованців написати певне слово п'ять разів: спочатку великими пальцями, потім лише вказівними, середніми, безіменними та мізинцем. Також можна використовувати чат для рефлексії. Наприклад, обрати та написати цифру твердження, яке відповідає результатам діяльності: 1 – якщо все вдалося; 2 – якщо завдання викликало труднощі; 3 – якщо щось не вдалося.

Також можна використовувати **спеціальні сигнали**. Для отримання швидкої реакції від вихованців обговоріть спеціальні сигнали. Наприклад, *пальці вгору* – відповідь так; *руки вниз* – відповідь ні;

При завершенні роботи над завданням натиснути долоньку, або *показати* ручку чи олівець в камеру.

